

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**

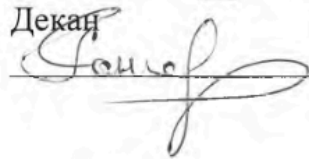
**Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015**

Кафедра філософії, соціології та політології

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою факультету міжнародної
торгівлі та права
(протокол № 12 від «22» 06 2023 р.)

Дека

Юлія ГОНЧАРОВА

**ПОЛІТИЧНА КОНФЛІКТОЛОГІЯ ТА ТЕОРІЯ
ПЕРЕГОВОРІВ /
POLITICAL CONFLICTOLOGY AND NEGOTIATION
THEORY**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	бакалавр	/	bachelor
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/	Social and behavioural sciences
спеціальність	052 Політологія	/	Political science
освітня програма	Політологія міжнародних відносин	/	Political science of international relations

КИЇВ 2023

Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ заборонено

Автор: Воробйова Г.Ю., кандидат політичних наук, доцент

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри філософії, соціології та політології, протокол № 32 від 06.06.2023

Рецензенти: Міщенко А.М., кандидат політичних наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології;
Поживанов О.М., координатор громадської організації «Фонд муніципальних реформ «Магдебурзьке право».

**ПОЛІТИЧНА КОНФЛІКТОЛОГІЯ ТА ТЕОРІЯ ПЕРЕГОВОРІВ /
POLITICAL CONFLICTOLOGY AND NEGOTIATION THEORY**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	бакалавр	/	bachelor
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/	Humanitarian Sciences Social and Behavioral Sciences
спеціальність	052 Політологія	/	Political science
освітня програма	Політологія міжнародних	/	Political science of international relations

**1. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ
(ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
		Усього годин/кредитів	з них			
			лекції	семінарські заняття	самостійна робота студентів	
1	Конфліктологія як наука та навчальна дисципліна	14	2	2	8	О, КТ, ТЗ, ЕК
2	Основні структурні характеристики конфлікту	18	2	2	10	О, КТ, ТЗ, ЕК, ККР
3	Конфліктна поведінка: поняття, стратегії і тактики. Діагностика конфліктів	18	2	2	6	О, КТ, ТЗ, ЕК
4	Економічні та гуманітарні заходи по припиненню конфліктів. Поняття економічних і міжнародних санкцій.	16	4	4	22	О, КТ, ТЗ, ЕК
5	Алгоритм управління політичними	14	4	4	8	О, КТ, ТЗ, ЕК
6	Різновиди політичних конфліктів	14	2	2	12	О, КТ, ТЗ, ЕК, ККР
7	Переговорний процес як спосіб вирішення конфліктів	14	2	2	12	О, КТ, ТЗ, ЕК
8	Національні стилі ведення переговорів	14	4	4	22	О, КТ, ТЗ, ЕК
9	Можливі типи угод і рішень при врегулюванні конфліктів	14	2	2	12	О, КТ, ТЗ, ЕК

10	Посередництво в переговорах	10	2	2	12	О, КТ, ТЗ, ЕК
11	Психологічні особливості проведення переговорів у	10	2	2	12	О, КТ, ТЗ, ЕК
	Разом:	180/6	28	28	124	
Підсумковий контроль						екзамен

Скорочення:

О – опитування

Т – тестування

ТЗ – творче завдання

ЕК – експрес-контроль

ККР – комплексна контрольна робота

2. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента
----------------------------	------------------------------	-----------------------------

<p>Знати: витоки, сутність та зміст становлення політичної конфліктології як науки та навчальної дисципліни, зв'язок з психологією, теорією переговорів та політологією.</p> <p>Вміти: характеризувати основні поняття політичної регіоналістики, історико-політичних поглядів на поняття “регіон”, функції політичної регіоналістики серед інших гуманітарних наук.</p>	<p>Тема 1. Конфліктологія як наука та навчальна дисципліна</p> <p>Лекція 1. Становлення конфліктології як науки та навчальної дисципліни</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія розвитку політичної та конфліктологічної думки. 2. Об'єкт, предмет, метод конфліктологічної науки 3. Покроковий аналіз конфліктів. Теоретичні основи конфлікту. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с. 113-228] <i>Додатковий:</i> 6 [с. 15-97], 11 [с. 48-92], 12 [с. 18-112], 14 [с. 4-58], 16 [с. 38-134]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 22-23.</p> <p>Семінарське заняття</p> <p>Становлення конфліктології як науки та навчальної дисципліни</p> <p>План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, структура, функції конфліктології. 2. Об'єкт та предмет політичної конфліктології, її основні завдання та функції. 3. Сучасні теорії розвитку та виявлення конфлікту. <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Використовуючи словники та енциклопедії, скласти власний словник термінів з теми: «конфліктологія», «політична конфліктологія», «теорія переговорів», «конфлікт», «стратегія». 2. Підготуватися до диспуту на тему: «Чим політична конфліктологія актуальна для розвитку сучасної 	<p>2</p> <p>2</p> <p>8</p>
--	---	----------------------------

<p>Знати: основні уявлення про структурні характеристики конфлікту, розрізняти політичний конфлікт від соціального, їх співвідношення та взаємодію.</p> <p>Вміти: характеризувати основні теорії та моделі політичних конфліктів, розрізняти типологізацію конфліктів відповідно до</p>	<p>Тема 2. Основні структурні характеристики конфлікту Лекція Конфлікт як центральне поняття політичної конфліктології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні теоретичні підходи до вивчення та аналізу поняття «конфлікт». 2. Поняття, причини, функції та типологія конфліктів 3. Основні теорії конфлікту. Класифікації конфліктів, основні ознаки. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 3 [с. 23-28, 77-108]. <i>Додатковий:</i> 6 [с. 15-97], 9[с. 85-142], 15[с. 40-158],13 [с. 80-314]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 25.</p> <p>Семінарське заняття Основні теорії конфлікту. Види і шляхи вирішення План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна теорія конфлікту Р. Руммеля. 2. Теорія конфлікту К. Боулдінга. 3. Концепція структурного насильства Й. Галтунга. 4. Міжнародний конфлікт в сучасних теоріях міжнародних відносин <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 3 [с. 23-28, 77-108]. <i>Додатковий:</i> 6 [с. 15-97], 9[с. 85-142], 15[с. 40-158],13 [с. 80-314]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 25.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Використовуючи політологічні словники та енциклопедії, знайти і засвоїти значення таких дефініцій: конфлікт, міжнародна 	<p>2</p> <p>2</p> <p>10</p>
---	---	-----------------------------

<p>Знати: теоретичні основи, поняття конфліктної поведінки, особливості її появи та фактори формування, а також стратегії та тактики її вгамування.</p> <p>Вміти: охарактеризувати структуру конфліктної поведінки, історичні умови виникнення, створення і особливості функціонування конфліктної поведінки, розрізняти різні типи конфліктів.</p>	<p>Тема 3. Конфліктна поведінка: поняття, стратегії і тактики. Діагностика конфліктів</p> <p>Лекція 1</p> <p>Конфліктна поведінка як основа для вивчення та виявлення конфлікту (доктринальні аспекти)</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні форми прояву конфліктної поведінки. 2. Вплив ірраціональних факторів на розвиток конфліктів. 3. Вірогіднісна модель та динамічний аналіз, теоретико-динамічний аналіз та структурно-ігровий аналіз у дослідженні конфліктної поведінки. 4. Когнітивна карта конфлікту <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 2 [с. 112-156, 177-208]. <i>Додатковий:</i> 6 [с. 15-97], 9[с. 118-142], 15[с. 114-258],13 [с. 8-34]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 23-26.</p> <p>Семінарське заняття</p> <p>Взаємозв'язок конфліктної поведінки та різних типів конфліктів</p> <p>План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття соціального конфлікту. 2. Загальна характеристика етнонаціональних конфліктів. 3. Безпосередні, структурні та перспективні фактори щодо виникнення конфліктів на національному ґрунті. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с. 15-77], 2 [с. 10-122]. <i>Додатковий:</i> 6 [с. 18-52], 10 [с. 45-98], 11 [с. 56-72]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 31, 32, 33.</p>	<p>2</p> <p>2</p>
---	--	-------------------

<p>Знати: особливості застосування заходів щодо припинення конфліктів, аналіз наявних методів вирішення політичних конфліктів, причини появи міжнародних конфліктів та шляхи їх подолання, виникнення поняття санкції та використання цього методу до подолання міжнародних конфліктів.</p>	<p>Тема 4. Економічні та гуманітарні заходи по припиненню конфліктів. Поняття економічних і міжнародних санкцій.</p> <p>Лекція 1</p> <p>Різновиди заходів щодо припинення конфліктів різного рівня</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Силові методи і механізми врегулювання міжнародних конфліктів 2. Миротворчі операції як метод вирішення міжнародних силових конфліктів, операції по підтримці миру. 3. Довгострокове запобігання конфліктів і встановлення миру. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 4 [с. 77-134].</i> <i>Додатковий: 11 [с. 18-42], 15 [с. 181-210], 18 [с. 44-158], 21 [с. 68-114].</i> <i>Інтернет-ресурси: 28</i></p>	<p>2</p>
<p>Вміти: аналізувати моделі вирішення політичних і міжнародних конфліктів, розуміти політичний порядок денний для визначення оптимальної моделі вирішення конфліктів.</p>	<p>Лекція 2</p> <p>Поняття економічних і міжнародних санкцій (сучасні практики)</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення поняття економічні санкції. 2. Критерії для визначення міжнародних санкцій. 3. Історичні приклади використання санкцій як економічного механізму запобігання конфлікту. 4. Специфіка сучасного застосування економічних санкцій. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 3 [с. 37-39].</i> <i>Додатковий: 8 [с. 65-77], 9 [с. 65-82], 10 [с. 85-112], 18 [с. 286-296], 23 [с. 112-162].</i> <i>Інтернет-ресурси: 31, 32.</i></p>	<p>2</p>
		<p>2</p>

<p>Знати: особливості управління політичними конфліктами на різних рівнях; розумітись на динаміці, діагностиці та стратегії подолання політичних конфліктів.</p> <p>Вміти: розрізнати способи діагностики політичних конфліктів, розрізнати моделі політичних конфліктів, відокремлювати особливості стратегій політичних конфліктів.</p>	<p align="center">Тема 5. Алгоритм управління політичними конфліктами</p> <p align="center">Лекція 1</p> <p align="center">Діагностика та динаміка управління конфліктами</p> <p align="center">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діагностика політичних конфліктів. 2. Динаміка політичних конфліктів. <p align="center">Лекція 2</p> <p align="center">Стратегії вирішення політичних конфліктів</p> <p align="center">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Моделі кризового розвитку політичних конфліктів. 2. Етапи врегулювання та вирішення політичних конфліктів. 3. Методи регулювання та вирішення політичних конфліктів. <p align="center">Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с. 53-65, 148-163], 4 [49-57]. <i>Додатковий:</i> 6 [с. 76-130], 11 [с. 67-95], 14 [с. 62-87]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 24.</p> <p align="center">Семінарське заняття 1</p> <p align="center">Діагностика політичних конфліктів</p> <p align="center">План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ділова гра на тему “Побудова моделі діагностики політичних конфліктів”. <p align="center">Семінарське заняття 2</p> <p align="center">Вирішення політичних конфліктів</p> <p align="center">План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ділова гра на тему “Побудова моделі вирішення політичних конфліктів”. <p align="center">Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Написати коротке есе (4-5 стор.) на тему: <ul style="list-style-type: none"> • «Політичні ризики в процесі 	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">2</p>
---	---	---

<p>Знати: основні різновиди політичних конфліктів, форми політичних конфліктів, сутнісні характеристики революцій та форм прояву тероризму як політичних конфліктів.</p> <p>Вміти: розрізняти ознаки революції та різновидів тероризму як проявів політичних конфліктів; аналізувати революції як різновид політичних конфліктів; визначати проблеми і труднощі у боротьбі з тероризмом.</p>	<p>Тема 6. Різновиди політичних конфліктів Лекція Класифікації політичних конфліктів План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація політичних конфліктів за ознаками участі суб'єктів політичної діяльності. 2. Класифікація політичних конфліктів за характером конфліктної поведінки. 3. Політичні революції. Теоретичні концепції революції. 4. Поняття терору і тероризму. Типологія терору. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1-2. <i>Додатковий:</i> 7 [с. 76- 100], 12 [с. 67-95], 13 [с. 162-187]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 26.</p> <p>Семінарське заняття Революції та різні прояви тероризму як різновиди політичних конфліктів План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні теорії революції: До Брінтон, Ч.Джонсон, Дж.Дэвис, Т.Гурру, Ч.Тіллі. 2. Революційні, релігійний, етнонаціональний і кримінальний тероризм. 3. Міжнародний і державний тероризм. Поняття «піратства». <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватися до експрес-контролю з ключових понять теми 6. 2. Зробити комп'ютерну презентацію у Power Point на тему «Теоретичні концепції революції». 3. Підібрати матеріал та аргументи до дискусії «Феномен політичного 	<p>2</p> <p>2</p> <p>12</p>
--	--	-----------------------------

<p>Знати: основні етапи переговорного процесу; механізми та способи вирішення конфліктів; особливості схем вирішення політичних конфліктів.</p> <p>Вміти: аналізувати техніки подолання конфліктних ситуацій; методики вирішення політичних конфліктів; аналізувати наслідки застосування тієї чи іншої методики.</p>	<p>Тема 7. Переговорний процес як спосіб вирішення конфліктів Лекція Особливості переговорів як елементу вирішення конфліктної ситуації План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст та організація підготовки ділових переговорів. 2. Сутність та класифікація ділових переговорів. 3. Особливості процесу переговорів на різних стадіях конфлікту. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с. 8-12], 3 [с. 30-53, 116-140]. <i>Додатковий:</i> 6 [с. 41-79], 8 [с. 192-261], 10 [с. 141-165], 12 [с. 26-54], 16 [с. 105-137], 18 [с. 156-172]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 29.</p> <p>Семінар Теорії ведення переговорів План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Переговорний простір «BATNA» і «ATNA» (Best alternative to a negotiated agreement, Alternatives to a negotiated agreement) 2. Погляди Т.Шеллінга, А.Рапопорта, Г.Райффа, Р.Аксельрода, Ч.Карраса 3. Теорія мистецтва дипломатичних переговорів Г. Моргентау. 4. Теорія переговорів К.Райта «залізний кулак в оксамитовій рукавичці». <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Використовуючи політологічні словники та енциклопедії, знайти і засвоїти значення таких дефініцій: техніка, технологія, стратегія, тактика, конфлікт, переговори. 2. Підготувати презентацію на тему (за 	<p>2</p> <p>2</p>
---	--	-------------------

<p>Знати: основні етапи переговорного процесу; механізми та способи вирішення конфліктів; особливості схем вирішення політичних конфліктів.</p> <p>Вміти: аналізувати техніки подолання конфліктних ситуацій; методики вирішення політичних конфліктів; аналізувати наслідки застосування тієї чи іншої методики.</p>	<p>Тема 7. Переговорний процес як спосіб вирішення конфліктів Лекція Особливості переговорів як елементу вирішення конфліктної ситуації План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст та організація підготовки ділових переговорів. 2. Сутність та класифікація ділових переговорів. 3. Особливості процесу переговорів на різних стадіях конфлікту. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с. 8-12], 3 [с. 30-53, 116-140]. <i>Додатковий:</i> 6 [с. 41-79], 8 [с. 192-261], 10 [с. 141-165], 12 [с. 26-54], 16 [с. 105-137], 18 [с. 156-172]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 29.</p> <p>Семінар Теорії ведення переговорів План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Переговорний простір «BATNA» і «ATNA» (Best alternative to a negotiated agreement, Alternatives to a negotiated agreement) 2. Погляди Т.Шеллінга, А.Рапопорта, Г.Райффа, Р.Аксельрода, Ч.Карраса 3. Теорія мистецтва дипломатичних переговорів Г. Моргентау. 4. Теорія переговорів К.Райта «залізний кулак в оксамитовій рукавичці». <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Використовуючи політологічні словники та енциклопедії, знайти і засвоїти значення таких дефініцій: техніка, технологія, стратегія, тактика, конфлікт, переговори. 2. Підготувати презентацію на тему (за 	<p>2</p> <p>2</p> <p>12</p>
---	--	-----------------------------

<p>Знати: сутнісні характеристики національних стилів ведення переговорів; особливості вербальної та невербальної комунікації різних народів; відмінності у техниках застосування стилів ведення переговорів в історичній ретроспективі.</p> <p>Вміти: аналізувати місце та роль національних особливостей, зокрема, менталітету, у процесі ведення переговорів на внутрішньому та зовнішньому</p>	<p>Тема 8. Національні стилі ведення переговорів Лекція 1 Роль національних стилів в переговорному процесі План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «національний стиль ведення переговорів» 2. Роль національних стилів в переговорному процесі. <p>Лекція 2 Переговори на найвищому політичному рівні План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості ведення переговорів на найвищому рівні: глав держав і урядів. 2. Особливості ведення переговорів на високому рівні: міністрів закордонних справ (або міністрів інших відомств) 3. Міжнародні переговори. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 2 [с. 12-23, 53-77], 3 [с. 108-124]. <i>Додатковий:</i> 8 [с. 128-242], 13 [с. 52-98], 19 [с. 152-242]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 26.</p> <p>Семінарське заняття 1 Характеристика національних стилів ведення переговорів План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуватись до ділової гри, де учасники групи обирають відповідний національний стиль ведення переговорів: <ul style="list-style-type: none"> ● американський, ● німецький, ● англійський, ● французький, 	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>
--	---	----------------------------

<p>Знати: сутність та характеристики поняття «угода» у процесі розв'язання політичного конфлікту.</p> <p>Вміти: охарактеризувати особливості угод в контексті вирішення політичних конфліктів.</p>	<p>Тема 9. Можливі типи угод і рішень при врегулюванні конфліктів.</p> <p>Лекція</p> <p>Угода як елемент політичного конфлікту</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Угода у структурі переговорного процесу. 2. Різновиди угод як елементи переговорного процесу. 3. Поняття «регіональна політична еліта». <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 2 [с. 12-23, 53-77], 3 [с. 108-124]. <i>Додатковий:</i> 8 [с. 128-242], 13 [с. 52-98], 19 [с. 152-242]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 26.</p> <p>Семінарське заняття</p> <p>Різновиди угод в контексті вирішення політичних конфліктів</p> <p>План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Угода про перемир'я (тимчасовий характер). 2. Угода по врегулюванню конфлікту (рішення проблеми шляхом зв'язання інтересів і мети сторін і тим самим зниження гостроти суперечностей). 3. Угода про вирішення конфлікту (учасники конфлікту вирішують свої суперечності і перекладають свої відносини на принципово новий рівень). <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 2 [с. 12-23, 53-77], 3 [с. 108-124]. <i>Додатковий:</i> 8 [с. 128-242], 13 [с. 52-98], 19 [с. 152-242]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 26.</p> <p>Завдання для самостійної роботи</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>12</p>
--	--	-----------------------------

<p>Знати: особливості статусу посередника у переговорах, механізми застосування цього статусу.</p>	<p>Тема 10. Посередництво в переговорах Лекція Особливості поняття «посередник» План лекції 1. Теорія посередництва у конфліктах. 2. Функції посередника. 3. Види посередництва. Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 3 [с. 37-119].</i> <i>Додатковий: 8 [с. 65-77], 9 [с. 65-82], 10 [с. 85-112], 12 [с. 286-296], 13 [с. 112-162].</i> <i>Інтернет-ресурси: 25.</i></p>	<p>2</p>
<p>В м і т и : охарактеризувати та аналізувати стратегії посередництва у вирішенні політичних конфліктів.</p>	<p>Семінарське заняття Стратегії посередництва у вирішенні політичних конфліктів План семінарського заняття 1. Поняття «третя сторона» у переговорному процесі щодо вирішення політичних конфліктів. 2. Поняття "спостерігач" та його функції у переговорному процесі щодо вирішення політичних конфліктів. 3. Посередництво міждержавних та неурядових організацій.</p>	<p>2</p>
	<p>Завдання для самостійної роботи студентів: 1. На основі вивчення питань лекції підготуватися до експрес-опитування. 2. Підготуватись до дискусії «Перепони на шляху врегулювання регіональних конфліктів в Україні». Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 3 [с. 37-119].</i> <i>Додатковий: 8 [с. 65-77], 9 [с. 65-82], 10</i></p>	<p>12</p>

<p>Знати: психологічні особливості проведення переговорів, особливості ведення переговорів, розуміння особливостей невербальної комунікації в контексті.</p> <p>Вміти: розрізняти технології проведення переговорів.</p>	<p>Тема 11. Психологічні особливості проведення переговорів у професійній діяльності</p> <p>Лекція</p> <p>Особливості переговорів як елементу вирішення конфліктної ситуації</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Моделі поведінки партнерів у переговорному процесі. 2. Технології ведення переговорів. 3. Міжнародні переговори в політиці та бізнесі. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с. 8-12], 3 [с. 30-53, 116-140]. <i>Додатковий:</i> 6 [с. 41-79], 8 [с. 192-261], 10 [с. 141-165], 12 [с. 26-54], 16 [с. 105-137], 18 [с. 156-172]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 29.</p> <p>Семінар</p> <p>Технології ведення переговорів</p> <p>План семінарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поради та мовні кліше для ефективної комунікації. 2. Способи подачі позиції, що можуть бути використані учасниками переговорів. 3. Тактичні прийоми на переговорах. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1 [с. 8-12], 3 [с. 30-53, 116-140]. <i>Додатковий:</i> 6 [с. 41-79], 8 [с. 192-261], 10 [с. 141-165], 12 [с. 26-54], 16 [с. 105-137], 18 [с. 156-172]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 29.</p> <p>Завдання для самостійної роботи</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>12</p>
<p>Разом</p>	<p>180</p>	

Підсумковий результат

екзамен

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Ващенко І. В. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. / І. В. Ващенко, М. І. Кляп. – К. : Знання, 2013. – 408 с.
2. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. – К.: Либідь, 2009. – 352 с.
3. Нагаєв В.М. Конфліктологія: курс лекцій (модульний варіант): Навчальний посібник. — К. : Центр навчальної літератури, 2004. — 198 с.
4. Примуш М.В. Конфліктологія. Навчальний посібник. — К. : ВД «Професіонал», 2006. — 288 с.
5. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів : Підручник / Є. Б. Тихомирова, С.Р. Постоловський. – Рівне : Перспектива, 2017. – 240с.

Додатковий

6. Яхно, Т. П. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст] : навч. посіб. / Т. П. Яхно, І. О. Куревіна ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Львів. комерц. акад. - К. : Центр учб. л-ри, 2012. - 175 с.
7. Берлач А. І. Конфліктологія: Навчальний посібник для дистанційного навчання/ А. І. Берлач, В. В. Кондрюкова; Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини "Україна". - К.: Університет "Україна", 2007. - 203 с.
8. Дейл Карнегі Як завойовувати друзів та впливати на людей. – Харків: Промінь, 2001. – 560 с.
9. Джелалі В. О. Психологія вирішення конфліктів: Навчальний посібник. – Харків-Київ: Р. И. Ф., 2006. – 320 с.
10. Етика ділового спілкування [Текст]: навч.посібник / В. Г. Воронкова, А. Г. Беліченко, В.В. Мельник. — Львів : Магнолія 2006, 2009. — 312 с
11. Кубрак О. В. Етика ділового та повсякденного спілкування: Навч. посіб. для студ. іст. спец. вищих навч. закл. – 2-е вид., доп. – Суми: Університетська книга, 2003. – 219 с.
12. Латигіна Н.А. Демократія: реалії versus утопії. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. 400 с.
13. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2-х кн. Кн.2: Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. – К.: Либідь, 2006. – 560 с.
14. Орлянський В. С. Конфліктологія: Навч. посібник для вузів/ В. С. Орлянський; Мін-во освіти і науки України, Запорізький нац. техн. ун-т. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 159 с.
15. Перепелиця Г.М. Генезис конфліктів на посткомуністичному просторі Європи. – К.: Стилос – ПЦ “Фоліант”, 2003. – 256 с.

16. Русинка І. Конфліктологія. Психологія запобігання і управління конфліктами: Навчальний посібник/ Іван Русинка,; Мін-во освіти і науки України. - К.: Професіонал, 2007. - 334с.
17. Скібіцька Л. Конфліктологія: Навчальний посібник для студ. вищих навчальних закладів/ Ліана Скібіцька. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 383 с.
18. Трухін І. О. Соціальна психологія спілкування: Навчальний посібник. – К.: Центр навч. літератури, 2005. – 335 с.
19. Хміль, Ф. І. Ділове спілкування [Текст] : навч. посіб. / Ф. І. Хміль. - К. : Академвидав, 2004. - 278 с.
20. Цюрупа М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2004. – 182 с.
21. Шеломенцев В. М. Етикет і сучасна культура спілкування / В.К. Федорченко (загред.). – 2-е вид. – К.: Лібра, 2003. – 415 с.

Інтернет-ресурси

22. Організація з безпеки та співробітництва в Європі (Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE)) <http://www.osce.org>
23. Організація об'єднаних Націй (United Nations)<http://www.un.org/>
24. Програм арозвитку ООН (UNDP) <http://www.undp.org>
25. Рада Європи (CouncilofEurope)<http://www.coe.int>
26. Спеціалізована установа ООН з питань освіти, науки, культури та комунікацій (UNESCO) <http://www.unesco.org>
27. Центральна Європейська Ініціатива (Central European Initiative) <http://www.ceinet.org>
28. Український незалежний центр політичних досліджень. <http://www.ucjpr.org.ua>
29. Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. <http://www.uceps.org>
30. Фонд«Демократичніініціативи». <http://www.dif.org.ua>
31. Центр «Соціальний моніторинг» <http://www.smc.org.ua>

*Курсивом визначено джерела та літературу, яка наявна в бібліотеці ДТЕУ